

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 256/2020-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED],
zastúpeného advokátskou kanceláriou Hrčka – Sabó s. r. o., Obchodná 187/6, Sečovce, v mene ktorej koná advokát JUDr. Jozef Sabó, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 3 T 50/2017 zo 4. decembra 2019 a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 To 8/2020 z 27. februára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 50/2017 zo 4. decembra 2019 a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 To 8/2020 z 27. februára 2020.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Topoľčany ČVS: ORP-211/VYS-TO-2017 z 30. apríla 2017 vznesené obvinenie za prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej prokurátorka Okresnej prokuratúry Topoľčany (ďalej len „okresná prokuratúra“) rozhodla uznesením č. k. Pv 111/17/4406-12 z 19. mája 2017 tak, že sťažnosť sťažovateľa podľa § 193 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietla ako nedôvodnú.

Následne sťažovateľ podal na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) návrh na zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku, o ktorom generálna prokuratúra uznesením č. k. IV Pz 167/17/1000-9 z 1. augusta 2017 rozhodla tak, že uznesením prokurátorky okresnej prokuratúry č. k. Pv 111/17/4406-12 z 19. mája 2017 bol porušený zákon v neprospech sťažovateľa, toto uznesenie prokurátorky okresnej prokuratúry zrušila a prokurátorke okresnej prokuratúry prikázala, aby o veci znovu konala a rozhodla.

Napadnutým rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 50/2017 zo 4. decembra 2019 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, a to na tom skutkovom základe, že „s podvodným úmyslom ponúkol poškodenej Marte... na predaj osobné motorové vozidlo zn. Škoda Superb striebornej farby za celkovú

sumu 3600 eur, ktoré sa poškodená rozhodla kúpiť, začiatkom mesiaca december 2014 v obci... pred miestnou poštou obžalovaný prevzal osobne od poškodenej finančnú zálohu v sume 1000 eur na kúpu motorového vozidla pre poškodenú a následne dňa 31.12.2014 obdržal od poškodenej prostredníctvom mBank na číslo účtu [REDAKOVANÉ] sumu 500 eur, v dohodnutej lehote vozidlo poškodenej nedodal ani nemal možnosť dodať, pretože týmto nedisponoval, s poškodenou prestal komunikovať, otázkam ohľadne zadováženia motorového vozidla sa vyhýbal, týmto konaním uviedol poškodenú Martu... do omylu v otázke dodania vozidla a spôsobil jej škodu vo výške 1500 eur“.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 4 To 8/2020 z 27. februára 2020 rozhodol tak, že ho zamietol.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že „prokurátorka okresnej prokuratúry bola povinná v ďalšom konaní postupovať v intenciách právneho názoru uvedeného v uznesení Generálneho prokurátora SR, takto nepostupovala a pochybenia zákonným spôsobom nenapravila. Pôvodné rozhodnutia ponechala bez povšimnutia a to aj napriek tomu, že boli generálnym prokurátorom zrušené a toto závažné procesné pochybenie nebolo následne napravené ani zákonným postupom okresného a krajského súdu.“.

4. Podľa názoru sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 50/2017 zo 4. decembra 2019 a napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 4 To 8/2020 z 27. februára 2020 bolo porušené „právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. b), c), d) Dohovoru a práva byť stíhaný iba zo zákonných dôvodov podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy.“.

5. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva [REDAKOVANÉ] na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd a práva byť stíhaný iba zo zákonných dôvodov podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 27.02.2020 sp. zn. 4To/8/2020 a rozsudkom Okresného súdu v Topolčanoch z 04.12.2019 sp. zn. 3T/50/2017 boli porušené.

2. Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/8/2020 zo dňa 27.02.2020 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Okresný súd v Topolčanoch povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej

len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

Sťažovateľom označené referenčné právne normy

14. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

18. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

19. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovo podanie je možné kvalifikovať ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde.

20. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b), c) a d) dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 50/2017 zo 4. decembra 2019 a uznesením krajského súdu sp. zn. 4 To 8/2020 z 27. februára 2020.

21. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

22. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

23. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie, v časti z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

III.1 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu

24. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu sp. zn. 3 T 50/2017 zo 4. decembra 2019 ústavný súd konštatuje, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní

o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takýmto právom neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody.

Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu po zistení nedostatku právomoci v konaní pred ústavným súdom už nie je potrebné skúmať, či sú alebo nie sú splnené ďalšie procesné podmienky. Tomuto postupu totiž bráni zistený nedostatok neodstrániteľnej procesnej prekážky spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu.

25. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku okresného súdu sp. zn. 3 T 50/2017 zo 4. decembra 2019 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 4 To 8/2020 z 27. februára 2020. Sťažovateľ teda využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému rozsudku okresného súdu, o ktorom bolo aj rozhodnuté.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii právny prostriedok na ochranu svojich základných práv (ktorý aj využil), o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

26. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 3 T 50/2017 zo 4. decembra 2019 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2 K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu

27. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d)

dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 4 To 8/2020 z 27. februára 2020, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti ústavnej sťažnosti v prvom rade konštatuje, že sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom, ktorý je v súlade s § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

28. Ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

29. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že v ústavnej sťažnosti sťažovateľa absentuje uvedenie konkrétnych dôvodov, resp. odôvodnenie toho, v čom by malo podľa názoru sťažovateľa porušenie jeho označených práv spočívať, keďže v odôvodnení ústavnej sťažnosti sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu krajského súdu len bez ďalšieho uvádza (bod 16 ústavnej sťažnosti), že prokurátorka okresnej prokuratúry nepostupovala v intenciách právneho názoru generálneho prokurátora Slovenskej republiky a toto jej procesné pochybenie nebolo napravené ani zákonným postupom krajského súdu.

30. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorý je zastúpený právnym zástupcom, v tejto časti nespĺňa požiadavky kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá by zodpovedala zákonným požiadavkám, keďže neobsahuje relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu (konkrétne skutkové a právne dôvody)

namietaneho porušenia práv [požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde].

31. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale týka sa esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti (úplná absencia, resp. ústavnoprávna nedostatočnosť odôvodnenia ústavnej sťažnosti), ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie tohto nedostatku ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019).

32. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b), c) a d) dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 4 To 8/2020 z 27. februára 2020 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

33. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

34. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu